

บทที่ 1

บทนำ

บทนี้จะนำเสนอภาพรวมของการศึกษาวิจัย ที่ประกอบด้วยประเด็นหลักๆ ก็คือ ความสำคัญและที่มาของปัญหา วัตถุประสงค์การศึกษา ขอบเขตและข้อจำกัด นิยามเชิงปฏิบัติการ และผลที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

เป็นที่ยอมรับว่า เทศบาลเป็นองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่มีการพัฒนาไป ได้ก้าวไกลกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสุขาภิบาล ซึ่งเป็นรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถือกำเนิดมาช้านาน แต่จากข้อมูลและปรากฏการณ์หลายประการแสดงให้เห็นว่ายังมีปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้องอีกมากมายที่คอยขัดขวางการบริหารงานของเทศบาล จากการที่ได้วิเคราะห์และศึกษาดูปัญหาและอุปสรรคนานับประการ ซึ่งเกิดขึ้นกับทุกเทศบาล พบว่าสาเหตุส่วนหนึ่ง ที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว ก็คือ องค์ประกอบทางด้านบุคลากรที่ได้เข้ามา มีบทบาทในการบริหารเทศบาล นั่นก็คือสมาชิกสภาเทศบาล

ปรากฏการณ์เช่นนี้จะสามารถพบได้อย่างชัดเจนในเขตเทศบาลขนาดใหญ่ หรือกำลัง เดิบโตเป็นเทศบาลขนาดใหญ่ ดังกรณีของเทศบาลนครหาดใหญ่-เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลทั้งสองนั้น เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในส่วนภูมิภาคทางภาคใต้ อันเนื่องมาจากการขยายตัวและความสำคัญด้าน

- จำนวนประชากร
- ขนาดพื้นที่
- สภาพแวดล้อมในเขตเมือง
- ศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ มาเลเซีย และสิงคโปร์
- การเป็นศูนย์กลางการค้า
- สภาพแหล่งเสื่อมโทรมและชุมชนแออัดที่เพิ่มมากขึ้น

สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปเหล่านี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการกำหนดวางแผนและนโยบาย ด้วยนักบริหารที่มีสายตาวางไกล ในกระบวนการดังกล่าวนี้ บุคคลที่จะเข้ามามีบทบาทซึ่งนำได้มากที่สุด ก็คือ สมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับเลือกเข้าไปอยู่ในฐานะผู้บริหารระดับนโยบาย เมื่อสภาวะแวดล้อมและการเติบโตของเมืองเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การปรับเปลี่ยนคุณลักษณะของผู้บริหารจึงต้องเกิดขึ้นด้วย ไม่เช่นนั้นแล้วเมืองสงขลา-หาดใหญ่ ก็จะกลายเป็นเมืองที่เติบโตไปตามธรรมชาติและสภาพแวดล้อมมากกว่าการกำหนดอย่างมีทิศทาง การกำหนดพัฒนาเมืองอย่างมีทิศทางได้นั้น ต้องอาศัยคุณลักษณะของความเป็นนักบริหารการพัฒนาเมือง (urban development administrators) เป็นสำคัญ ที่จะนำไปสู่ความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทศวรรษหน้า และนั่นหมายถึงความซับซ้อนของสภาพปัญหาในเขตเมืองย่อมเกิดขึ้นอีกอย่างมากมาย หากมีการเตรียมบุคลากรระดับบริหารข้างต้น ไว้อย่างชัดเจนแล้ว การบริหารการพัฒนาเมืองหาดใหญ่-สงขลา ก็น่าจะมีความพัฒนาไปอย่างเป็นระบบและสอดคล้องการเปลี่ยนแปลงรอบด้านมากขึ้น

ดังนั้น การศึกษาถึงคุณลักษณะของสมาชิกสภาเทศบาลในเขตนครหาดใหญ่-สงขลา ในทศวรรษหน้าจึงจะนำไปสู่แบบอย่างของเทศบาลอื่นๆที่กำลังเติบโตอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งนำมาซึ่งการเตรียมพร้อมสำหรับภาวะปัจจุบันที่จะก้าวไปสู่อนาคตด้วยการกำหนดมาตรการพัฒนาเมืองไว้ล่วงหน้าอย่างเหมาะสมอีกทางหนึ่งต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้บริหารเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งในฐานะนักบริหารการพัฒนาเมืองในทศวรรษหน้า

ขอบเขตและข้อจำกัด

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษาในครั้งนี้ จำแนกเป็น

- 1) พื้นที่การวิจัย เป็นการศึกษาจากเทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลเมืองสงขลา
- 2) มิติเวลา เป็นการศึกษาเพื่อคาดการณ์ถึงคุณลักษณะของสมาชิกสภาเทศบาลใน 10 ปีข้างหน้า โดยนับจากปี พ.ศ. 2539-2548 ภายใต้อารมณ์ความรู้สึกเห็นของประชาชนในเขตเทศบาล และมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

นียมเชิงปฏิบัติการ

- 1) นักบริหารการพัฒนา คือสมาชิกสภาเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ได้แก่ นายกเทศมนตรี เทศมนตรี และ สมาชิกสภาเทศบาล
- 2) ทศวรรษหน้า คือ ช่วง ค.ศ.1996-2005 (พ.ศ.2539-2548)
- 3) เทศบาล หมายถึง เทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลเมืองสงขลา
- 4) ประชาชน หมายถึง ประชาชนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ และเทศบาลเมืองสงขลาที่มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงคุณลักษณะของผู้บริหารเทศบาลที่จะมาจากการเลือกตั้งในทศวรรษหน้า
2. ใช้เป็นแนวทางสำหรับบุคคลที่สนใจและต้องการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลใช้เป็นประโยชน์ในการเตรียมพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นนักบริหารการพัฒนาเมืองอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของประชาชน
3. ได้นำองค์ความรู้อันเป็นข้อสรุปจากการวิจัย ไปใช้ขยายผลอธิบายประการอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป